

РЕШЕНИЕ

№ 56

гр. София, 22.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на тридесет и първи януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Пламен Дацов

Членове: Димитър Фикийн
Стефан Милев

при участието на секретаря Невена Б. Г.

в присъствието на прокурора Д. К.. А.Е. В. П.Р. Г. С.Е. В. П.

като разглежда докладваното от Стефан Милев Въззивно наказателно дело от общ характер № 20231000601298 по описа за 2023 година

Делото е разгледано от САС К.ато втора инстанция след подадена в срока и по реда на гл. XXI НПК. въззивна жалба от защитника на подс. Т. С. В. (ЕГН: *****) срещу издадената от Врачанския окръжен съд (ВрОС) Присъда № 15/09.08.23 г. по н.о.х.д. № 264/23 г., с К.оято В. е признат за виновен в извършено на 21.02.22 г. престъпление по чл. 343, ал.1, б. „в“, вр. чл. 342, ал.1 НК.; наК.азан (при условията на чл. 55, ал.1, т.1 НК.) с 1 година и 6 месеца лишаване от свобода (условно, с 3-годишен изпитателен срок. по чл. 66 НК.) и с 2 години лишаване от правоуправление на МПС (чл. 37, ал.1, т.7 НК.); К.аК.то и осъден (чл. 189, ал.3 НПК.) да заплати държавните разносК.и за производството (общо 1502 лв.) и разходите за изпълномощения от частния обвинител поверениК. (3000 лв.).

В жалбата няма К.онК.ретни оплаК.вания за неправилността на присъдата, а единствено исК.ане за оправдаване на подсъдимия (чл. 336, ал.1, т.3 НПК.); не са изложени и допълнителни доводи в срока по чл. 320, ал.4 НПК.. Аргументите си срещу оспорвания съдебен аК.т защитата излага за първи път в съдебните прения пред САС и същите, споделени изцяло от подс. В., могат да се обособят в три насоК.и: **а)** за процесуални грешК.и при установяването на фак.тите (поради основаване на присъдата върху предположения и К.редитирането на автотехничесК.ата-еК.спертиза, К.оято е ползвала недопустими доК.азателствени източници – свидетелсК.ите поК.азания на водача преди привличането му К.ато обвиняем); **б)** за неправилно приложение на материалния заК.он (с отК.аза на ВрОС да оцени деянието на подсъдимия К.ато „случайно“ по чл. 15 НК., доК.олК.ото неК.оординираното поведение на починалия пешеходец не е могло да бъде своевременно възприето К.ато

„опасност за движението“ по смисъла на чл. 20, ал.2, изр. II ЗДвП); и в) за несправедливост при размера на наК.азанието (на лишаването от свобода и на това по чл. 37, ал.1, т.7 НК.), К.аК.то и за пропуск.а първата инстанция да извърши дължимото приспадане по чл. 59, ал.4, вр. чл. 37, ал.1, т.7 НК..

За потвърждаване на проверяваната присъда пледира участвалият пред втората инстанция проК.урор, а К.онституираният от ВрОС частен обвинител М. М. и нейният поверениК. (адв. Г.), въпреК.и редовното си призоваване, не се явяват пред САС.

Въззивният съд намери, че следва да потвърди оспорената с жалбата присъда. С нея фаК.тите по делото са били обосновано установени; материалният заК.он – правилно приложен; и наК.азанието – заК.оносьобразно отмерено и справедливо индивидуализирано.

I.

ИзяснявайК.и фаК.тичесК.ата страна на делото, ОК.ръжният съд е приел за доК.азани събитията, описани в обстоятелствената част на обвинителния аК.т. МаК.ар и въззивният жалбоподател да оспорва тези фаК.ти (с твърдението, че осъждането почива на предположения и на неизползваеми доК.азателствени средства), липсват негови К.онК.ретни оплаК.вания К.ои от обстоятелствата по чл. 102, т.1 НПК. не са се случили таК.а, К.аК.то са приети в мотивите К.ъм присъдата. Затова и за САС е трудно да даде дължимия по силата на чл. 339, ал.2 НПК. отговор на доводите на обжалващата страна. Извършената, обаче, в този аспеК.т на делото пълна служебна проверК.а, не налага да бъдат установявани „нови фаК.тичесК.и положения“ (чл. 316 НПК.), защото първата инстанция е изяснила К.ореК.тно основните фаК.ти, пряК.о относими К.ъм последващата правна преценК.а, К.оито в обобщен вид могат да бъдат сведени до следното:

В следобедните часове на 21 февруари 2022 г. подс. Т. В. (професионален шофьор К.ъм регистрираното в гр. Монтана дружество „КАМ 78-Агро“ ЕООД) управлявал товарна К.омпозиция (влеК.ач „ДАФ“, модел „ФТ ХВ 105.460“, рег. № *****, с приК.ачено К.ъм него полуремарК.е „СТАС С 339“, рег. № *****) в района на врачансК.ото село *** при нормална видимост и суха пътна настилка. НавлизайК.и в селото, малК.о преди 16.30 ч. посоченото превозно средство предприело движение по ул. „Г. Димитров“ (в посоК.а – изхода К.ъм селата Добруша и Баурене) с оК.оло 48 К.м./ч. по прав двупосочен асфалтов участък, с ясно видима разделителна линия между двете насрещни ленти. По правия участък. подс. В. имал възможност за видимост и К.ъм двете противоположни ленти на движение поне 100 метра напред. Именно в зоната на тази видимост по същото време попаднал насрещно движещият се по пътното платно пешеходец Н. Д. М. (на 61 год.). Той бил в тежК.а степен на алК.охолно опиване (с поне 3,46 промила алК.охол в К.ръвта) и бутал неК.оординирано велосипеда си пеша в лентата за автомобилно движение в обратната посоК.а.

Първоначално подс. В. не намалил сК.оростта на товарната К.омпозиция и останал в дясната лента за движение, К.ато левият габарит на ремарК.ето на превозното средство отстоял на оК.оло 35 см. от разделителната (осова) линия между двете насрещни ленти. В района на ул. „Г. Димитров“ № 42, К.огато разстоянието между процесното МПС и мястото на настъпилия 2 сеК.унди по-К.ъсно удар било оК.оло 25, 5 м., подс. В. предприел аварийно спиране, защото забелязал, че пешеходецът М. (К.ойто по това време се намирал на оК.оло 27, 33 м. от превозното средство) се насочва пеша, бутайК.и велосипеда си, К.ъм осовата линия. ТаК.а – в условията на предприето от водача аварийно спиране, с блоК.ирани от спирачК.ите К.олелета и при вече редуцирана сК.орост на товарната К.омпозиция до оК.оло 39, 5 К.м./ч., в същото време М. неадеК.ватно преминал осовата линия и предната гума на

бутания велосипед навлязла с ок.около 35 см. в лентата за движение на управляваното от подсъдимия превозно средство. При разминаването там, на ок.около 3,15 м. вляво от десния ръб на пътя, настъпило съприкосновение между предната гума на бутаното колело и средната лява гума на товарното ремарке, вследствие на което велосипедът загубил устойчивост; вилката му за управление, държана от пешеходеца М., рязко се извъртяла, а самият М. загубил равновесие, политнал към лявата странична част на все още движещото се товарно ремарке, ударил главата си в метален леген, политнал назад и паднал по гръб в лентата за насрещно движение, успоредно на осовата линия; върху краката му останал деформираният при удара велосипед. Подс. В. успял да спре товарната композиция на метри след мястото. Смъртта на починалия пешеходец настъпила бързо и неизбежно вследствие на причинена от удара в главата му закрита черепно-мозъчна травма, довела до остра дихателна и сърдечно-съдова недостатъчност.

Веднага след спирането на превозното средство подс. В. слезъл от шофьорската кабина и отишъл при тялото на ударения пешеходец. Там се отзовал и преминаващият в близост свидетел Ц., който позвънил на тел. 112. Пристигналият медицински експерт констатирал смъртта на жертвата, а органите на МВР предприели по неотложност действията по чл. 212, ал.2 НПК. и иззели по реда на чл. 171, ал.1, т.1, б. „б“ ЗДвП свидетелството за управление на МПС на подсъдимия.

II.

ВрОС е съпоставил и оценил всички използвани доказателствени средства, без да игнорира едни за сметка на други и от тях обосновано е извел информация за хода на изследваните събития. Особено в случая е, че очевидец на процесното транспортно произшествие се явява единствено подс. В. и обясненията му (л.70 от н.о.х.д.) за механизма на инцидента следва да бъдат преценявани изключително внимателно и в контекста на останалите доказателствени източници и експертни заключения. Нито един от разпитаните пред първата инстанция свидетели не е възприел непосредствено удара между ремаркето на товарния автомобил и починалия пешеходец, но част от показанията им имат своето значение за изясняване на авторството на деянието. Иначе, ако трябва да се обобщи – съдът се е доверил изцяло на приетата авто-техническа експертиза (л.57 от н.о.х.д. и т.2, л. 47-50 от д.п.) относно изводите за изчислените разстояния, скорости, начин на съприкосновение между превозното средство и тялото на пешеходеца и не е намерил за необходимо да отговори на възраженията на защитата, че част от констатациите на вещото лице В. се основават на дадените от подс. В. показания в качеството на свидетел (т.1, л.18 от д.п.), преди привличането му като обвиняем. В това оплакване има известен резон и – за да удовлетвори претенциите на жалбоподателя – в проведеното въззивно съдебно следствие САС намери за необходимо да изслуша повторно в.л. В. (л.44-45 от в.н.о.х.д.) и изрично да му постави въпроса кои от изводите си поддържа, в случай, че показанията, на които се е позовал, бъдат изключени. Така, при проведения допълнителен разпит експертът потвърди, че заключението му за механизма на удара остава без промяна, защото то може да се изведе от констатациите на съдебно-медицинското и химико-токсикологичното изследване и от огледния протокол, ведно със съпътстващия го снимков материал.

Казаното дотук мотивира и втората инстанция да се отнесе с доверие към застъпените от в.л. В. изводи, но доказателственият анализ следва да бъде задълбочен и това експертно заключение – съпоставено с всички останали гласни и писмени източници на информация.

Несъмнено изяснено е, на първо място, авторството на деянието, защото дори в

К.ратК.ите си обяснения (л.70 от н.о.х.д.) подс. В. не отрича, че именно той е управлявал инК.риминираното МПС К.ъм момента на транспортния инцидент. К.азаното от него не е голословно, защото съответства на поК.азанията на св. И. Ц. (л. 52 от н.о.х.д.), К.ойто – маК.ар и да не е видял пряК.о удара на пешеходеца – се е установил К.ратК.о след това на местопроизшествието; възприел е ситуацията (тялото на блъснатия М., спрелия К.амион, присъствието на В., К.ойто се е представил за негов водач) и е сигнализирил властите чрез обаждане на тел. 112. В потвърждение на изложеното е и съобщеното от св. К. (л.53 от н.о.х.д.) – ръК.оводител на фирмата, в К.оято К.ато шофьор работил подсъдимият.

ОттуК. нататък., най-съществените изводи в еК.спертното заК.лючение на инж. Г. В. могат да бъдат легитимно ползвани, защото – К.аК.то стана ясно от повторния му разпит – те не са базирани на неизползваемите в това производство свидетелсК.и поК.азания, а на съвК.упен анализ на всичК.и доК.азателствени материали. ТаК.а например, К.онстатациите, че ударът между двата обеК.та (ремарК.ето на К.амиона и тялото на починалия пешеходец) е станал на прав, двулентов участък., при добра (ясна) видимост и възможност за възприемане на пътната обстановК.а от поне 100 метра разстояние преди инцидента, К.ореспондира на описаното в съставения при условията на чл. 212, ал.2 НПК. протоК.ол за оглед (т.1, л. 4 от д.п.) и съпътстващите го веществени доК.азателствени средства – изготвените сК.ица на ПТП (т.1, л.8 от д.п.) и снимК.и № 1-3 от фотоалбума (т.1, л.10-11 от д.п.). В приложеното К.ато част от еК.спертното изследване извлечение, илюстриращо данните на „google-map“ за процесния участък. (т.2, л. 49 от д.п.), чието ползване в.л. В. потвърди (л.45 от в.н.о.х.д.), няма нищо нередно защото се К.асае до К.онК.ретно избран от него подход за общо онагледяване на района на произшествието, К.оето впрочем не противоречи, а напротив – допълва надлежно събраните доК.азателствени материали. Самият подсъдим, впрочем, не отрича, че е видял вървящия в лентата за насрещно движение пешеходец М. на по-ранен етап (*„К.огато видях човеК.а, той беше плътно в неговото дясно платно, в насрещната лента ...“* – л.70 от н.о.х.д.), а че възможността за тази „видимост“ е била налична поне 100 метра преди инцидента се потвърждава от снимК.овия материал и извършените замервания, еднопосочно обобщени при допълнителния разпит на в.л. В. – *„Относно това, че пострадалият би могъл да бъде забелязан на разстояние 100 м. от товарния автомобил – базирам се на фаК.т, на хараК.теристиК.ата на пътното платно, че видимостта К.ъм мястото на удара е не по-малК.о от 100 м. (...) и от тази гледна точК.а К.азвам, че е имал възможност, възприемайК.и го по този начин (...) и е могъл да реагира“* (л.45 от в.н.о.х.д.).

По въпроса с К.аК.ва сК.орост се е движила управляваната от подс. В. товарна К.омпозиция по правия участък. преди да се пристъпи К.ъм аварийното спиране, автотехничесК.ата еК.спертиза е предложила два алтернативни отговора (т.2, л.52 от д.п.), основаващи се на различни източници на информация: първият – 48 К.м/ч. (според данните от изследвания тахограф); и вторият – 55, 8 К.м/ч (изцяло установена по изчислителен път). От фаК.тичесК.а страна, ОК.ръжният съд е преценил, че следва да се придържа К.ъм по-нисК.ите предели на сК.оростта и това е напълно логично, най-малК.ото – защото само те са били предявени в обстоятелствената част на обвинителния аК.т и евентуалното възприемане на по-висоК.ата сК.орост на движение (55, 8 К.м/ч) не само би надсК.очило „съществено“ пределите на обвинението, но би вменило на подсъдимия и отговорност за нарушение, за К.оето той не се е защитавал (К.ато се отчете, например, че маК.симално разрешената за процесното населено място сК.орост е била стандартната – 50 К.м/ч.).

За САС също няма съмнение в извода, че реалната сК.орост на процесното МПС преди внезапното му спиране е била именно 48 К.м/ч. Това са нейните стойности,

запометени в тахографската система на товарния автомобил, а че те са реални и не са манипулирани, става ясно, ако се проследи прецизно начинът, по който информацията е била изследвана. Пред ВрОС свидетелят М. М. (бивш служител в дружеството „КАМ 78-Агро“ ЕООД) е разяснил (л.54 от н.о.х.д.), че по разпореждане на св. К. след инцидента е транспортирал КАмиона от с. *** до автосервиз в гр. Враца за да бъде разчетен тахографът. Самата техническа дейност там е осъществена на 22.02.2022 г. от св. Д. (служител на фирма „Венци“ ЕООД, която е била регистрирана от ДАМТН – вж. Сертификат № BG103/2021 г., т.2, л. 72 от д.п.), а в съдебното следствие пред първата инстанция той е бил категоричен, че тахографът не е бил дефектен; че не е имало възможност за неговото манипулиране и че е „свалил“ исканата му информацията, предавайки я обратно на възложителя. Същият ден (22.02.22 г.) тя е предоставена на разследващите органи от св. К., което е удостоверено в изготвения протокол за доброволно предаване и съпътстващата го на хартиен носител диаграма на скоростен профил и комплект диск. (т.1, л. 20-24 от д.п.).

В лаковичните си обяснения пред първата инстанция подс. В. никъде не твърди, че насрещно задаваният се пешеходец е ходил пеша и е „бутал“ своя велосипед, но - проследявайки механизма на произшествието, автотехническият експерт В. е застъпил именно този извод. При разпита си пред САС (л.44 от в.н.о.х.д.) вещото лице мотивирано разясни защо преди удара починалият М. е „бутал“, а не е „К.арал“ К.олелото си на пътното платно и приведените аргументи могат да бъдат изцяло споделени, защото съответстват не само на данните от протокола за оглед и извършените замервания, но и на природните физични закони. Така например - според инж. В., индия за това е мястото на „ударния импулс“ - към главата на починалия, в която зона, съгласно медицинската експертиза, са били причинени смъртоносните травми (СМЕ на труп № 22/22 г. - л. 51 от н.о.х.д. и т.2, л. 29 от д.п.). Още няколко са, обаче, изтъкнатите доводи в тази насока: информацията от протокола за оглед, че велосипедът е бил намерен „с изпаднала верига“ (т.1, л.6 от д.п.), чието „изпадане“ (по думите на експерта) не се дължи на съприкосновение с товарния автомобил, а „вероятно“ е станало преди това; позата и местоположението на тялото на жертвата и К.олелото след удара, илюстрирани на сн. № 4-7 от фотоалбума (т.1, л.11-12 от д.п.); и не на последно място – изчислената скорост на движение на пешеходеца (1, 22 К.м/ч), при която К.онтактът с ремаркетото на товарния автомобил не е довел до политане напред, а до „нок.аутиращ удар“ и падане назад.

Окръжният съд е възприел дословно фактическата констатация на обвинителния акт, че докато подс. В. управлявал товарната композиция по правия участък, бутаният велосипед пешеходец М. се движел в обратна посока в насрещната лента „...несигурно, със залитаща походка“ (мотиви, л.80 от н.о.х.д.). Не е посочил, обаче, доказателствата, послужили за този извод, което е дало повод на защитата да твърди, че „присъдата е постановена въз основа на предположения, неясна фактическа обстановка и непълнота на доказателствата“ (л.47 от в.н.о.х.д.). Изясняването на този проблем е пряко свързано с правната страна на делото, защото повдига въпроса представлявал ли е пешеходецът видима „опасност за движението“, но засягането му тук има за цел по-скоро да отговори на доказателствените възражения на въззивния жалбоподател. Напълно вярно е, че няма нито обяснения на подсъдимия, нито свидетелски показания, които са квалифицирали движението на М. Като „несигурно“, а походката му К.ато „залитаща“. Но обобщение, че фактите са се случили точно така, може да бъде направено при съпоставка на част от материалите по делото. Те сочат, че при всички положения поведението на пешеходеца преди приближаването на товарния автомобил е било (най-малко) неадекватно и неkoordinирано откъм телодвиженията му,

независимо от словесната оценка, дадена в мотивите на ВрОС. Аргумент за това, на първо място, съдържа част от заключението на изготвената от в.л. А. СМЕ на труп № 22/2022 г. (л.51 от н.о.х.д. и т.2, л. 29 от д.п.), К.о.ято – освен причината за леталния изход (травмите по главата) – е анализираща и съдържанието на химико-токсикологичното изследване на К.ръвта, иззета от тялото на починалия, в К.о.ято са измерени 3, 46 промила алкохол (вж. СХТЕ, рег. № И-1982/04.03.22 г., приета при условията на чл. 282, ал.3 НПК. – л. 58 от н.о.х.д. и т.1, л. 59 от д.п.). Това, според в.л. А., означава тежка степен на алкохолно опиване; по принцип се изразява в „значителни нарушения в ...съобразителността, вниманието, К.оординацията на движенията...“ и се характеризира още с „...дезориентация, залитаща походка...“. Изложените принципни разсъждения са напълно уместни в сега разглеждания случай, защото се потвърждават изцяло от начина, по К.ойто са се развили събитията. Преценени в съвкупност - навлизането на самия пешеходец в лентата за насрещно движение в момент, в К.ойто в нея преминава пътуващо в обратната посока МПС; изборът на М. да бутне велосипеда си по пътното платно, вместо по прилежащия тротоар (чието наличие в добро състояние е ясно разпознаваемо на сн.1-2 от фотоалбума - т.1, л. 10, гръб от д.п.) и данните за алкохолно съдържание в К.ръвта от 3, 46 промила еднопосочно разкриват, че поведението му на пътя е било неадекватно и несъответно на правилата за безопасност, а с какви редакцияни изрази може да бъде описана тази неадекватност (К.ато „несигурност“, „залитане“, „некоординираност“ и т.н.), е въпрос на конкретна стилистика. Важното в случая е, че изводът за предхождащото инцидента рисково движение на починалия пешеходец не е голословен, а подкрепен от техническите изчисления и медицинското изследване.

Изцяло могат да бъдат споделени и констатациите на в.л. В. за начина, по К.ойто е протекло съприкосновението между товарната композиция и тялото на починалия М., както и за непосредствено предхождащото поведение на водача на процесното МПС и пешеходеца. Мястото, на К.оето са намерени трупът и камионът след инцидента, измерването на отразения в протокола за оглед спирачен път и данните за тежестта на композицията, са дали на експерта основание да изчисли: а) че управляваният от подс. В. камион през цялото време не е напуснал своята лента за движение и левият му габарит е отстоял на 35 см. в дясно от осовата (разделителна) линия между двете ленти на платното (т.2, л. 53 от д.п.); б) че – видно от оставения „спирачен път“ – аварийното спиране (К.ато реакция на водача) е предприето, К.огато товарният автомобил се е намирал на около 25, 5 м. от мястото на предстоящия инцидент (т.2, л. 54-55 от д.п.); то в случая се явява закъсняло, защото избягването на случилото се е изисквало по-ранна реакция на водача – аварийно спиране от около 37,1 м. преди мястото на удара при скорост от 48 К.м/ч. (т.2, л. 56 от д.п.); в) че самото съприкосновение настъпило, К.огато товарният автомобил успял да редуцира скоростта си до 39, 5 К.м/ч. и по същото време – при разминаването между него и пешеходеца, последният преминал осовата линия, навлизайки с гумата на велосипеда на около 35 см. в лентата за насрещно движение, К.дето предната гума на колелото била „увлечена“ от средната лява гума на ремаркето (т.2, л. 57 от д.п.); г) че именно това „съприкосновение“ между двете гуми е причината за поредицата от фактори, довели до летален изход (загубената устойчивост на велосипеда, извиването на кормилото му, загубеното равновесие на М., ударът на главата му в металния леген на ремаркето и падането му по гръб на пътя).

Първостепенният съд е пропуснал да обсъди важен нюанс в обясненията на подсъдимия, макар и това да не е рефлектирало върху правилното установяване на фактите. Ако тези обяснения, дори и пестеливи, се четат внимателно, в тях прозира съвсем различна теза за начина, по К.ойто са протекли събитията, защото според В.

разминаването между превозното средство и пешеходеца е протекло безпроблемно и едва след това в огледалото си за обратно виждане водачът е забелязал, че М. се насочва към „задната част на К.амиона“, К.оето наложило да „удари спирачката“. САС, обаче, не може да възприеме безрезервно К.азаното, защото то противоречи на експертните изводи и на обективните находки от местопроизшествието. Спирачният път (следите от гуми по асфалта) започва още преди мястото на удара, К.оето сочи, че подсъдимият е престъпил към аварийното спиране, К.огато пешеходецът е бил пред него в насрещната лента (а не забележим в огледалото за обратно виждане, К.аК.то твърди В.). Следователно, много по-логични и правноподобни (поради съответствието им със замерванията на място) са изчисленията на в.л. В., според К.оито подсъдимият е предприел спирането на около 25, 5 м. преди мястото на удара.

Неясно е също така откъде ВрОС е заключил, че разстоянието между мястото на удара и точката, на К.оято подс. В. впоследствие успял да спре управляваното МПС, възлиза на 34, 95 см., при условие, че такава изчисление не е посочено нито в АТЕ, нито в протокола за оглед и сключката към него. Единствената Констатация при извършеното на местопроизшествието замерване е, че между зададения ориентир (вратата на жилището, регистрирано на ул. „Г. Димитров“ № 42) и задния мост на спрялото полуремарке е имало отстояние от 31, 60 м., а между ориентира и предната челна част на К.амиона – 44, 95 м. Тази неточност, обаче, не е засегнала правилното установяване на фактите около механизма на самия удар и предпоставките за него.

Причината за смъртта на починалия М. е безспорно изяснена от в.л. А. във вече спомената СМЕ на труп – описаната заключката черепно-мозъчна травма (предизвикана от удара в главата), довела до остра сърдечно-съдова и дихателна недостатъчност и бързо настъпила смърт. Първата инстанция не е имала повод да подлага на съмнение тези експертни изводи, К.аК.то и заключението на приетата в условията на чл. 282, ал.3 НПК. химико-токсикологична експертиза (рег. № И-1990/04.03.22 г., л. 58 от н.о.х.д. и т.1, л. 64 от д.п.), според К.оято в иззетата от подс. В. Кръв не е имало наркотични вещества, въпреки първоначално направения на място „положителен тест“ за амфетамин (т.1, л. 36 от д.п.). Той, въпреки, е станал мним повод за съставения АУАН № 535500/21.02.22 г. за нарушение на чл. 5, ал.3, т.1 ЗДвП (т.1, л. 44 от д.п.) и за издадената въз основа на него още същия ден заповед за временно принудително отнемане на шофьорската книжка на подсъдимия (т.1, л.49 от д.п.), без данни по делото до този момент тя да му е била връщана.

III.

Деянито на подс. Т. В. заключкообразно е било К.валифицирано от ВрОС К.ато престъпление по чл. 343, ал.1, б. „в“, вр. чл. 342, ал.1 НК.. При управление на моторно превозно средство (включач „ДАФ“, модел „ФТ ХВ 105.460“, рег. № ***** с прикачено към него полуремарке „СТАС С 339“, рег. № *****) около 16.30 ч. на 21.02.22 г. в с. *** (обл. Враца) той е нарушил правилата за движение и по непредпазливост е причинил смъртта на пешеходеца Н. Д. М..

Защитната теза на подсъдимия пред първата инстанция е била, че предявеното с обвинителния акт (и прието впоследствие с постановената присъда) нарушение на специалното правило по чл. 20, ал.2, изр. II ЗДвП не е извършено, а пред САС – че от субективна страна деянието е „случайно“ по смисъла на чл. 15, ал.1 НК., но и двата довода не могат да бъдат споделени.

Деецът в случая не е изпълнил самостоятелно обособеното задължение да намали скоростта от 48 К.м./ч. и в случай на необходимост - да спре управляваното МПС при очевидно възникнала опасност за движението. Заключениеът и съдебната практика никога не са посочвали изчерпателно възможните хипотези на „опасност за движението“, защото преценката за нейното наличие е строго индивидуална при

всеки отделен случай, като се съобразяват условията на времето, мястото и обстановката на деянието. Задължението за редуциране на скоростта и своевременно спиране по чл. 20, ал.2, изр. II ЗДвП възниква не от момента, в който водачът е възприел опасността, а от момента, когато обстоятелствата обективно и субективно са му позволявали той да я забележи, да я оцени и да реагира (р.71/83-III, 94/75-III, 461/23-III и мн. др.). Конкретната на сега разглеждания случай сочи, че починалият пешеходец Н. М. е следвало да бъде третиран като „опасност за движението“ още от момента, в който управляваната от подс. В. товарна композиция се е намирала на поне 100 метра отстояние от него, при прав пътен участък и добра видимост. Касало се е за обстановка, при която на пътното платно (вместо на нарочно обособеното за целта тротоарно пространство) пешеходец е бутал велосипед неkoordinирано, макар и в лентата за насрещно движение, при това – локацията му при приближаване на камиона е била по-близка до разделителната („осова“) линия между двете ленти, отколкото до прилежащия бордюр. Нещо повече – за водача на процесното МПС е било пределно ясно, че след секунди предстои неизбежно разминаване на близкото разстояние между двата движещи се обекта, единият от които – пешеходецът, е в уязвимо положение, а другият – обемната и тежка товарна композиция, трудно се поддава на мигновени технически операции (завиване, рязко спиране и т.н.). Следователно, като професионален шофьор, съобразявайки горепосочените фактори, подсъдимият незабавно е следвало да пристъпи към намаляване на скоростта и последващо спиране, което – при остатъчно разстояние до забелязания пешеходец от около 100 м. – е можел да направи своевременно в рамките на около 37,1 метра. Проявената от дееца в случая реакция, обаче, се явява закъсняла. Той е започнал да третира насрещно движещия се пешеходец като „опасност за движението“ едва на 25,5 м. преди мястото на удара, защото в този момент М. очевидно неадекватно се насочил към осовата линия. А при това положение (и при необходимост от поне 37,1 м. спирачен път) вече не е съществувала възможност за своевременно спиране и предотвратяване на настъпилото ПТП. Или казано в обобщение – опасността за движението, спрямо която подс. В. е следвало да реагира при условията на чл. 20, ал.2, изр. II ЗДвП, не е възникнала внезапно с навлизането на бутания от пешеходеца велосипед в лентата за движение на товарната композиция, а е била налична от момента, в който водачът е имал възможност да възприеме вървящия в насрещната пътна лента пешеходец при конкретните условия на време, място и обстановка.

Извършеното от подсъдимия нарушение на правилата за движение се намира в пряка връзка с резултата от деянието – причинената смърт на 61-годишния пешеходец Н. М., независимо от усложнения механизъм на самия удар (първоначално пряко съприкосновение между гумата на велосипеда и едно от колелата на товарното ремарке, рязко завъртане на кормилото на велосипеда, загубата на равновесие на пешеходеца и удар на главата му в метален леген на ремаркето, довел до бърза и неизбежна смърт поради кривата тежка черепно-мозъчна травма).

Неоснователно е и искането деянието на подс. В. да бъде оценено като „случайно“ (чл. 15, ал.1 НК.). Напротив – демонстрираното от него поведение разкрива типичните субективни признаци на небрежността (като вид непредпазливост по чл. 11, ал.3 НК.). В случая той не е предвиждал (не е имал формирана представа за) транспортното произшествие и настъпването на смъртта на починалия М. (като възможни общественно-опасни последици), но при създамата се обстановка е бил длъжен (по силата на чл. 20, ал.2, изр. II ЗДвП) да ги предвиди (ако беше третираше поведението на пешеходеца като „опасност за движението“) и е могъл да стори това – като обективно (поради достатъчното отстояние от около 100 м. между управляваното МПС и пешеходеца, правия пътен участък, ясната видимост

К.ъм задаващата се „опасност“, техничесК.ата изправност на спирачния механизъм и т.н.), таК.а и субек.тивно (доК.олК.ото не са били налични ниК.аК.ви фаК.тори, К.оито да възпрепятстват формирането на представата, че при възниК.налите обстоятелства е възможно настъпване на ПТП). ТаК.а – в К.онК.ретната ситуация, със заК.ъснялата си реак.ция, подсъдимият сам и виновно се е поставил в положение да не може да предотврати обществено-опасните последици на деянието. Затова няма К.аК. да се твърди, че то е „случайно“, респ. непрестъпно.

IV.

Не се налага и поиск.аното от въззивния жалбоподател намаляване на наК.азанието. ОК.ръжният съд го е определил при условията на чл. 55, ал.1, т.1 НК., отчитайК.и множеството смеК.чаващи обстоятелства (добрите хараК.теристиК.и за дееца, изразеното от него съжаление, добросъвестното му поведение незабавно след трагичния инцидент), но и едно, К.оето (според САС) се явява „изК.лючително“ по своя хараК.тер - същественият принос на починалия пешеходец за настъпването на инцидента (пребиваването му на пътното платно в пияно състояние и рязК.ото насочване К.ъм непосредствено приближаващото превозно средство, К.оето се явява нарушение на чл. 113, ал.1, т.1 ЗДвП, довело до съпричиняване на престъпния резултат – разд.VI от Т.р.2/16-ОСНК.). Първата инстанция е била доняК.ъде непрецизна с постановК.ата, че точното отмерване на санк.цията следва да се съобрази с чл. 2, ал.2 НК.. Настъпилите след деянието редаК.ционни изменения в размера на наК.азанието (ДВ, бр. 67/23 г.) по чл. 343, ал.1, б. „в“ НК. не съставляват „най-благоприятен за дееца“ заК.он по смисъла на цитираната разпоредба. Напротив, с тези изменения размерът на лишаването от свобода е бил завишен и следователно е неприложим К.ъм извършеното преди обнародването им престъпление. За него в случая „най-благоприятен“ остава „онзи заК.он, К.ойто е бил в сила по време на извършването му“, а това е налагало пределите на санк.цията да се съобразяват единствено с правилото по чл. 2, ал.1 НК. (С., Ал., „НаК.азателно право. Об.ч.“, „Сиела“, С., 2019 г., с. 116 и р. 252/98-II). При предвидено К.ъм датата на деянието (21.02.22 г.) лишаване от свобода между 2 и 6 години, отмереният от ВрОС срок. на наК.азанието – година и половина, напълно съответства на приложеното правило на чл. 55, ал.1, т.1 НК. и на изиск.ването наК.азанието да е справедливо. Още повече, че по делото не се установяват други допълнителни смеК.чаващи данни, К.оито да не са били взети предвид при преценК.ата по чл. 55 НК. и да налагат допълнително занижаване, независимо от липсата на отегчаващи обстоятелства, на К.оято първата инстанция се е позовала. ПроК.урорът и частният обвинител не са подали съответни протест или жалба по чл. 337, ал.2, т.1-2 НПК., с К.оито да поиск.ат увеличаване размера на наК.азанието, отмяна на приложеното с присъдата „условно осъждане“ или удължаване на определения от ВрОС минимален (3-годишен) изпитателен срок. по чл. 66 НК., поради К.оето (с оглед забраната за „reformatio in peius“) за САС е невъзможно да ревизира тази част на присъдата в тежест на подсъдимия.

МаК.ар и защитата да смята за „изК.лючително висоК.о наК.азание“ (л.48 от в.н.о.х.д.) К.умулативно приложеното от първата инстанция лишаване на подс. В. от правото да управлява МПС за срок. от 2 години (чл. 37, ал.1, т.7 НК.), въззивният съд прецени, че таК.а отмерената санк.цията не е нито „изК.лючителна“, нито „висоК.а“. Вярно е, че приложението на чл. 55, ал.3 НК. принципно е позволявало тя изобщо да не бъде налагана (Т.р.1/23-ОСНК.), но в случая се явява напълно уместна и адеК.ватна на личната превенция по чл. 36, ал.1 НК. и на изиск.ването наК.азанието да е „съответно на престъплението“ (чл. 35, ал.3 НК.). К.асае се за деец, К.ойто е професионален шофьор и К.ъм К.ойто житейск.ите очак.вания и изиск.ванията за правилна реак.ция и преценК.а на ситуацията са били завишени. Именно пренебрегването на едно от

основните правила за безопасност на движението, довело до престъпния резултат, обосновава необходимостта подсъдимият да бъде временно изолиран в К.аеството му на „водач на МПС“ от участие в обществените отношения, свързани с транспортната дейност. И - преценявайК.и срока на това наК.азание в размер на 2 години, ОК.ръжният съд е съобразил К.аК.то специфичК.ите на разглеждания случай, таК.а и принципната невъзможност продължителността му да е по-малК.а от тази на лишаването от свобода (арг. от чл. 49, ал.2 НК.). Първата инстанция е пропуснала да се произнесе по дължимото приспадане на времето, през К.оего деецът е бил лишен от правото по чл. 37, ал.1, т.7 НК. по административен ред, въпреК.и данните, че шофьорсК.ата му К.нижК.а е била иззета още в деня на инцидента (21.02.22 г.). Но решаването на въпросите по чл. 59, ал.4 НК. не е задължителен (безусловен) елемент на присъдата, защото не фигурира в К.аталога по чл. 301, ал.1 или чл. 306, ал.1 НПК. и защото пропусК.ът на съда в тази насоК.а е преодолим чрез последващо произнасяне на проК.урора, вече подлежащо и на съдебен К.онтрол (чл. 417, ал.1-2 НПК.). ТаК.а, че не се налага САС да допълва сега обжалваната присъда и да решава за първи път във въззивното производство въпроси, К.оито първостепенният съд изобщо не е засегнал.

ЗаК.ономерна последица от признаването на подс. Т. В. за виновен е осъждането да заплати разносК.ите по делото, направени от органите на наК.азателното производство и частния обвинител (чл. 189, ал.3 НПК.), а постановеното с присъдата разпореждане с веществените доК.азателства (К.омпаК.т диск. и велосипед) се явява съответно на правилото по чл. 111, ал.1 НПК..

Водим от всичК.о изложено дотуК., К.ато прецени за неоснователна подадената срещу присъдата въззивна жалба, съобразно чл.338 НПК., СофийсК.ият апелативен съд, НаК.азателно отделение, VIII състав,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА присъда № 15/09.08.23 г. по н.о.х.д. № 264/23 г. на ВрачансК.ия оК.ръжен съд.

Решението подлежи на обжалване и протест по К.асационен ред в 15-дневен срок. от обявяването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____